

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานพัสดุ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลพระอจารย์ปั้น อาจาโร... ....
ที่ สันติธรรม ๑๗๙๗/๑ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ .....
เรื่อง .... มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน....

เรียน หัวหน้าหน่วย/หัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพระอจารย์ปั้น อาจาโรทุกท่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดสกลนคร ด่วนที่สุด นิสส ๐๐๑๗.๕/๒๑๒๓๘ ลงวันที่ ๓๐๖๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทย แจ้งว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แจ้งว่า
คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ เห็นชอบร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ
ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานและให้สร้างความเข้าใจกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใน
การดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว จึงได้แจ้งวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิด
หรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง เจตนาการณ์การบังคับใช้
ปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(นายเอกพงษ์ พโลยวิเลิศ)

นายช่างเทคนิคชำนาญงาน รักษาการในตำแหน่ง¹
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเหตุ หน่วยงานที่มีข้อสงสัยให้ติดต่องานพัสดุ คุณเอกพงษ์ พโลยวิเลิศ โทร.๐๕๕-๖๙๑๔๕๕๕

กลุ่มงานบริหารทั่วไป/งานพัสดุ

โทร ๐-๕๒๗๗-๕๑๐๕ ต่อ ๑๔๕

15278

๔๖๖ ๒๐๙

19.12.๗

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๓.๕/๒๒๑๘๘๘

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศุนย์ราชการ ถนน ๔๗๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ นท ๑๖๐๒.๕/๑๖๓๑๙
ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

ผู้รับผิดชอบ
นายแพทย์
๕๖.๖๘
๙๕.๐๐๔

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

นายมนต์สิงห์ ไพบูลย์วนิช
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ผู้ว่าฯ ทราบดีว่า ปัจจุบัน
ในประเทศไทยมีการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ
ในสถานที่ทำงานเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความเสียหาย
ทางกายภาพและจิตใจแก่ผู้ประสบเหตุ ซึ่งเป็นภัย对自己
และสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงขอเรียกร้องให้ดำเนินการ
ตามมาตรการที่ได้ระบุไว้ดังนี้

(นางปนัดดา ทิพย์เสนา)

เจ้าหน้าที่งานคุ้มครองเด็กฯ
๑๐ พ.ย.๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย

- ๔๘๘
- ๑๔๓

บ.๑

๑๑๒๖๖

(นายวิศิษฐ์ วิทยาปารุส)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
โทร/โทรสาร ๐-๔๒๗๗๑-๑๗๗๒

“อปุสก รักษาก ทำเพื่อสกลนคร”

ค่าวันที่สุด

ที่ นก ๐๒๐๒.๔/ว ๙๓๐๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ ถนน ๑๐๖๐๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน

เรียน ผู้อำนวยการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ พม ๐๔๐๔/ว ๘๘๐๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ อับน
  ๒. สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เจตนาณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน จำนวน ๑ อับน

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แจ้งว่า คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ เห็นชอบเรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานและให้สร้างความเข้าใจกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว รวมทั้ง ให้รายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าวให้ศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (ศปคพ.) ทราบ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงขอแจ้งเรียนมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เจตนาณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานเพื่อทราบและถือปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และสามารถสืบค้นข้อมูลได้ที่ www.personnel.moi.go.th หัวข้อข่าวประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ ขอให้รายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ตามแบบรายงานที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดให้ศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (ศปคพ.) ทราบทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ rpa.dmf@dmf.moi.go.th ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ และสำเนาให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมເຈີຍ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
กองการเจ้าหน้าที่
โทร. /โทรศัพท์ ๐ ๒๖๒๑ ๐๔๘๕ (มท) ๕๐๗๙๒

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง เจตนาการมั่นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน

คณะกรรมการผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และบุคลากรทุกคนของกระทรวงมหาดไทย มีเจตนาการมั่นร่วมกันที่จะส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างบุคคล และสร้างองค์กรที่ปราศจากการล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศในการทำงานด้วยการปฏิบัติต่อกันอย่างให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน และไม่กระทำการใดที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ลูกจ้าง และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการติดต่อประสานงานหรือดำเนินงานร่วมกับกระทรวงมหาดไทย

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเจตนาการมั่นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ในการทำงานดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงดำเนินการ ดังนี้

๑. บริหารงานและปฏิบัติงานบนหลักแห่งความเสมอภาค ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศ ไม่กระทำการอันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในเชื้อชาติ ศาสนา ภพ และไม่กระทำการใดที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ในการทำงาน

๒. สร้างวัฒนธรรมองค์กร และปลูกฝังค่านิยมให้แก่คณะผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และบุคลากรทุกคนของกระทรวงมหาดไทย ให้ปฏิบัติต่อกันโดยให้เกียรติซึ่งกันและกัน และเคารพ ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๓. สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร และส่งเสริมความปลอดภัยให้กับบุคคลทุกคน ลูกจ้าง พนักงาน และบุคลากรทุกคน ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๔. สร้างกลไกและกระบวนการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ในการทำงานเพื่อมีการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

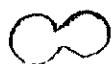
(นายฉัตรชัย พรหุมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน

*****

แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน จัดทำขึ้นตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากร ในหน่วยงานทุกคนนำไปอยู่ในสถานะได้รับการปฏิบัติตัวอย่างความเคารพในศักดิ์ศรี และประพฤติการถูกล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ทุกคนต้องรับผิดชอบในการกระทำและปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินี้ กระทรวงมหาดไทยจะสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปราศจากการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ด้วยการสร้างความตระหนักรู้ การสร้างความรู้ความเข้าใจ การกำหนดมาตรการป้องกันและจัดการกับปัญหา ที่เกิดขึ้น และจะดำเนินการเมื่อเกิดกรณีการร้องเรียนเรื่องการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศอย่างทันท่วงที รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศขึ้น

การล่วงละเมิดหรือการคุกคามทางเพศ คือ

การกระทำใดๆ หรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศที่เป็นการบังคับ การใช้อำนาจที่ไม่พึงประสงค์ ด้วยว่าจ้า ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศ หรือกระทำการอย่างอื่นในทำนองเดียวกันโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน รำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกว่าถูกเหยียดหยาม และให้หมายรวมถึงการติดตามรังควานหรือการกระทำใดที่ก่อให้เกิดบรรยายคำไม่ปลดภัยทางเพศ โดยเฉพาะจากการสร้างเงื่อนไข ซึ่งมีผลต่อการจ้างงาน การสรรหา หรือการแต่งตั้ง หรือผลประโยชน์ใดต่อผู้เสียหายทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษา

พฤติกรรมที่พึงปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

- บุคลากรของหน่วยงานควรให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา
- บุคลากรของหน่วยงานควรลดความเสี่ยงจากปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เช่น แต่งกายให้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ลับตาหรือทำงานสองต่อสองกับผู้บังคับบัญชา/ผู้ที่ไม่สนิทสนม/เพศตรงข้าม หรือมีผู้ที่ไว้ใจอยู่ด้วยในกรณีถูกเรียกเข้าพบหรือได้รับมอบหมายงานนอกเวลาทำงาน เป็นต้น
- บุคลากรของหน่วยงานควรช่วยสอดส่องและรายงานพฤติกรรมการล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศ เกิดขึ้นในหน่วยงานต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ไม่ควรเพิกเฉยหากมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น กับเพื่อนร่วมงาน และควรให้คำปรึกษา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานด้วย
  - ผู้บังคับบัญชาทุกระดับควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี และมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกัน ปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน
  - ในกรณีของผู้บังคับบัญชาเรียกผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในห้อง โดยเฉพาะนอกเวลา ทำงาน หรือในปฏิบัติงานต่างจังหวัด/ต่างประเทศ แบบสองต่อสอง ให้แจ้งผู้บังคับบัญชากระดับต้นรับทราบก่อน ทุกครั้ง
  - บุคลากรควรมีจิตสำนึกรักศักดิ์ศรี ภาคภูมิใจในผลการทำงานของตนเอง เห็นคุณค่าการทำงาน ของตนมองมากกว่าที่จะก้าวน้ำโดยวิธีอื่น

/พฤติกรรม.

พฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติเนื่องจากเข้าข่ายเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศเป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวาง ซึ่งไม่สามารถระบุพฤติกรรมได้อย่างครอบคลุมทั้งหมด อย่างไรก็ตามให้ทราบนักว่า การกระทำเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่ต้องการ และมีความรู้สึกเดือดร้อนรำคาญ อึดอัด อับอาย ถูกดูถูกเหยียดหยาม ถือว่าเข้าข่ายการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ อาทิ

๑. ภาระกระทำทางสายดู เชน

การจ้องมองร่างกายที่ส่อไปในทางเพศ มองข้อนได้กระโปรง มองหน้าอกหรือจังลงใบที่คอเสื้อ จนทำให้ผู้ถูกมองรู้สึกอึดอัด อับอาย หรือไม่สบายใจ หรือผู้อื่นที่อยู่ในบริเวณดังกล่าว มีความรู้สึกเข่นเดียวกัน เป็นต้น

๒. ภาระกระทำด้วยวาจา เชน

- การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง ทรงตัว และการแต่งกายที่ส่อไปทางเพศ
- การซักขวัญให้กระทำการใด ๆ ในที่ลับตา ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์และไม่ต้องการ การพูดเรื่องคลอกเกี่ยวกับเพศ

- การเกี้ยวพาราสี พูดจาแหหะโคน วิจารณ์ทรงตัว การพูดลามก การโทรศัพท์ลามก การเรียกผู้หญิงด้วยคำที่ส่อไปทางเพศ จับกลุ่มวิจารณ์พฤติกรรมทางเพศของบุคคลในที่ทำงาน

- การสนทนาระเอื่ုเพศหรือเพศสัมพันธ์ การแสดงความเห็นต่อสัญญาทางเพศ และการพูดที่ส่อไปในทางเพศ การถามเกี่ยวกับประสบการณ์ความชื่นชอบในเรื่องเพศ การสร้างเรื่องโกหกหรือการแพร่ข่าวลือเกี่ยวกับชีวิตทางเพศของผู้อื่น

๓. ภาระกระทำทางกาย เชน

- การสัมผัสร่างกายของผู้อื่น การอูบคล้ำ การถูกระ่างกายผู้อื่นอย่างมีนัยทางเพศ การจ่วยโอกาสกรอดรั้ด จูบ การพยายามด้วยการแตะเนื้อต้องด้วย การจ่วยโอกาสกรอดรั้ด และการสัมผัสร่างกาย อื่นใดที่ไม่น่าพึงประสงค์ การดึงคุณมาแน่ตัก เป็นต้น

- การตามตื้อโดยที่อึกฝ่ายหนึ่งไม่เล่นด้วย การดึงใจเย็นไก่ชิดเกินไป การห้อนเข้ามุม หรือช่วงทางเดิน-ภารยักษ์คิวหลีดว่า-การผิวปากแบบเชิญชวน การส่งจูน การเลียริมฝีปาก การทำห่าน้ำลายหก การแสดงพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศโดยใช้มือหรือการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น

๔. ภาระทำอื่น ๆ เชน

- การแสดงรูปภาพ รัตตุ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับเพศ รวมทั้งการเปิดภาพไปในที่ทำงานและในคอมพิวเตอร์ของตน

- การแสดงออกที่เกี่ยวกับเพศ เช่น การโชว์ปฏิทินไป การเขียนหรือวาดภาพทางเพศ ในที่สาธารณะ การใช้สัญลักษณ์ ที่แสดงถึงอวัยวะเพศ หรือการร่วมเพศ การสื่อข้อความ รูปภาพ สัญลักษณ์ ที่แสดงถึงเรื่องเพศทางอินเทอร์เน็ต เช่น เพชบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น

๕. การกระทำทางเพศที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

● การให้สัญญาที่จะให้ผลประโยชน์ เช่น ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ผลการเรียน ทุนการศึกษาดูงาน การเสื่อ昂เงินเดือนหรือตำแหน่ง การต่อสัญญาการทำงาน หากผู้ถูกล่วงละเมิดหรือ ถูกคุกคามยอมมีเพศสัมพันธ์ เช่น ขอให้ไปค้างคืนด้วย ขอให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย หรือขอให้ทำอย่างอื่น ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เป็นต้น

● การช่วยให้เกิดผลในทางลบต่อการจ้างงาน การศึกษา การเข้มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับให้มีการสัมผัสทางเพศ หรือการพยายามกระทำชำเรา หรือกระทำชำเรา

สิ่งที่ควรกระทำเมื่อถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

● แสดงออกหันหัวไม่พอใจในการกระทำของผู้กระทำ และถอยห่างจากการล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศนั้น

● ส่งเสียงร้องเพื่อให้ผู้กระทำหยุดการกระทำ และเรียกผู้อื่นช่วย

● บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการบันทึกเสียง บันทึกภาพหรือถ่ายภาพ หรือถ่าย video clip (หากทำได้)

● บันทึกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษรทันทีที่เหตุการณ์เกิดขึ้น โดยจะบันทึก วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ คำบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสั้นๆ ซึ่งของพยานและ/หรือบุคคลที่สาม ซึ่งถูกกล่าวถึง หรืออยู่ในเหตุการณ์

● แจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นให้บุคคลที่ไว้ใจทราบทันที

● หารือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อน และแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ผู้บังคับบัญชา บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วยตนเอง โดยอาจให้เพื่อนร่วมงานเป็นที่ปรึกษาหรือ ร่วมไปเป็นเพื่อนก็ได้

● กรณีผู้ถูกกระทำอายุ/กลัว อาจให้เพื่อนมาแจ้งแทน แต่ต้องได้รับความยินยอมจาก

ผู้ถูกกระทำ

กระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างไม่เป็นทางการ

การยุติปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศจะใช้กระบวนการอย่างไม่เป็นทางการ ในการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับแรก

สิ่งที่ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศต้องดำเนินการ

● ในกรณีที่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ ให้พูด/เขียนถึงผู้กระทำเพื่อแจ้งให้ผู้กระทำ ทราบพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับและร้องขอให้หยุดการกระทำ ผู้ถูกกระทำอาจขอให้มีคนอญ្តีเป็นเพื่อนหรือ พยคุนในนามตนเองได้

● ในกรณีไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ให้ดำเนินการดังนี้

◎ ร้องขอความช่วยเหลือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำ หลังจากเกิดเหตุการณ์ขึ้น และ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการค้นหาเชื่อเท็จจริง ภายใน ๑๕ วัน หากไม่ดำเนินการใด ๆ ถือว่าผู้บังคับบัญชา ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

/ร้องขอหน่วยงาน..

◎ ร้องขอหน่วยงานที่รับผิดชอบให้มีบุคคลเป็นผู้ประสานงาน เพื่อช่วยเหลือจัดให้มีการบรรยายธรรมหรือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาทางยุติธรรมไม่เป็นทางการ หรือผู้ใกล้เกลี่ยช่วยเหลือในการยุติเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีกำหนดเวลา ๑๕ วัน เนื่องด้วยกัน

สื้อที่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการ

● ให้หัวหน้าหน่วยงานดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง จำนวน ไม่เกิน ๕ คน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการที่มีตำแหน่งสูงกว่าคู่กรณี บุคคลจากหน่วยงานต้นสังกัดของคู่กรณี โดยมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าคู่กรณี โดยอาจมีบุคคลที่มีเพดานเดียวกับผู้เสียหายไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และให้มีบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าร่วมพิจารณาในการสอบข้อเท็จจริงได้ หรือให้กุศลงานคุ้มครองจริยธรรมดำเนินการสอบข้อเท็จจริง ทั้งนี้ ให้รายงานผลต่อหัวหน้าหน่วยงาน และหากต้องมีการดำเนินการทางวินัย ขอให้คณะกรรมการนำข้อมูลเสนอผู้บังคับบัญชา ประกอบการดำเนินการทางวินัย

● ตรวจสอบหาข้อเท็จจริงอย่างละเอียดรอบคอบ และแจ้งมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ผู้ร้องทุกข์ทราบภายใน ๓๐ วัน หากดำเนินการไม่เสร็จในกำหนดดังกล่าว ให้ขยายเวลาออกไปได้อีก ๓๐ วัน

● ให้คำแนะนำหรือการสนับสนุนผู้ร้องทุกข์และผู้ถูกกล่าวหาอย่างเท่าเทียมกัน และจะไม่ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิด จนกว่าข้อกล่าวหาจะได้รับการพิสูจน์ว่ากระทำผิดจริง

● เป็นตัวกลางในการเจรจาแก้ไขปัญหาอย่างไม่เป็นทางการและเป็นการลับ โดยจัดการแก้ไขปัญหาตามความเหมาะสม เช่น เจรจากับผู้กระทำเพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีพฤติกรรมการสั่งลงเมืองหรือคุกคามทางเพศเกิดขึ้นอีก จัดการเจรจาประนองข้อพิพาทระหว่างคู่ความซึ่งได้รับความยินยอมจากทั้งสองฝ่าย การนำเสนอเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาในระดับสูงขึ้นไป การแยกคู่ความไม่ให้พบปะกันโดยความยินยอมของผู้ถูกกระทำ ฯลฯ

● เมื่อสามารถตกลงกันได้แล้ว ขอให้ทั้งสองฝ่ายลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เป็นลายลักษณ์อักษร และให้เก็บไว้ในเพ้มประวัติของทั้งสองฝ่าย

มาตรการคุ้มครองผู้ร้องทุกข์และผู้เป็นพยาน

● เมื่อมีการร้องทุกข์แล้ว ผู้ร้องทุกข์และผู้เป็นพยานจะไม่ถูกดำเนินการใด ๆ ที่กระทบต่อหน้าที่การงานหรือการดำรงชีวิต หากจำเป็นต้องมีการดำเนินการใดๆ เช่น การแยกสถานที่ทำงานเพื่อป้องกันมิให้ผู้ร้องทุกข์และผู้เป็นพยานและผู้ถูกกล่าวหาพบปะกัน เป็นต้น ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ร้องทุกข์ และผู้เป็นพยาน

● ข้อร้องขอของผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์ หรือผู้เป็นพยาน เช่น การขอหยุดการทำงาน หรือวิธีการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรได้รับการพิจารณาจากบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตามความเหมาะสม

● ให้การคุ้มครองผู้ร้องเรียนไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง

มาตรการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหา

- ในระหว่างการร้องทุกข์ ยังไม่ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ความผิด ควรให้ความเป็นธรรม และให้ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับบุคคลอื่น
- ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ รวมทั้งสิทธิในการแสดงเอกสาร/พยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา

หน่วยรับเรื่องร้องทุกข์ภายในหน่วยงาน

- ผู้บังคับบัญชาทุกระดับของผู้กระทาม
- กองการเจ้าหน้าที่ของแต่ละกรม (กลุ่มงานที่รับผิดชอบงานด้านวินัย) หรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- ศูนย์ดำรงธรรม

ช่องทาง/วิธีการร้องทุกข์ในหน่วยงาน

- หน่วยงานจัดช่องทางรับเรื่องราวร้องทุกข์ เช่น เว็บไซต์ กล่องรับเรื่องร้องทุกข์ ตู้ ป.ณ
- ผู้ร้องทุกข์สามารถร้องทุกข์ด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์ หรือเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น จดหมาย อิเมลหรอนิล์ส์ โทรสาร หรือร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชา ตลอดจนศูนย์ดำรงธรรม
- ผู้ร้องทุกข์ควรร้องทุกข์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจนกว่าจะเสร็จกระบวนการ หากไม่มีการดำเนินการใด ๆ จึงร้องทุกข์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานอื่น เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น

หน่วยรับเรื่องร้องทุกข์ภายนอก

- คณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ประจำกระทรวง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๒
- ผู้ตรวจการแผ่นดิน พระราชนูญญัติประโคนรัฐมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐
- ศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (ศปคพ.) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว